selvkaldet Dommers Mund. Og selvkaldede er vi jo til jævns alle, naar vi optræder som Samfunds-Revsere. Selv Pastoren, som slynger flammende, strænge Ord ud over Tilhørerne, gør klogt i at lægge sig paa Sinde, at kun naar han siger »*vi* Syndere«, har han Mulighed for at finde aabne Øren. — Forøvrigt har jeg ingen Tro til de strænge Ords Nytte i en Præsts Mund, enten han saa siger vi eller I. Men det kommer jo ikke denne Sag ved.

Edv. Egeberg er ikke Præst, men at han har haft sin Opmærksomhed henvendt ogsaa paa disse Lærere, bærer flere af hans Historier Vidnesbyrd om. Særlig i den sidste, et lille Æventyr som hedder: »Fra den gamle Skolestue«, vanker der Smæk for Skillingen, baade til Præst og Degn og hele Menigheden.

Men ellers tager han med bløde Hænder alle Vegne hvor det gælder Børnene, og mange gode Vink til Forældre og Børneopdragere ligger gemte i hans Fortællinger. Ikke mindst Lærere, som daglig skal omgaas de mange fremmede Børn, vil kunne hente gode Raad hos Egeberg

Dog er han ikke al Tid Skolemester. Imellem fortæller han blot sin Historie om et eller andet, han har oplevet eller lagt Mærke til i Børnenes Verden. Det kan baade være noget grimt og noget kønt. Men altsammen har det Sanddruhedens Stempel paa sig, og derfor hager det sig fast i En. Som f. Eks naar han i »Lømler« fortæller om Drengen Peter og viser hvordan han med Naturnødvendighed maa ende som Forbryder, »hvis ikke det vidunderlige sker — og det sker jo sjælden.«

Men helst dvæler man ved Forfatterens *kønne* Barneskildringer. Særlig en, der hedder »En lille Gravskrift«, er dejlig. Den handler om, hvad en lille, fattig Pige kan naa at faa udrettet, til hun er 7 Aar gammel.

Hun var sine Smaasøskendes bedste Ven, sin Moders lille, hvide Lam og højre Haand, sin Faders Opmuntring og Glæde, naar han kom fra Arbejde, træt og ofte i daarligt Humør.

Men hendes Liv var kun kort, hun fik den slemme Halssyge og døde hastig.

Som Solstraalen, naar den bryder igennem Skyen paa en graa Efteraarsdag, saadan havde hendes Liv været i det fattige Hjem.

Men under Straalens Lys og Varme spiller alle unge Føl og Lam paa Engen og leger alle smaa Menneskebørn.

Og i de klare Straaler fra det lille, aabne Stykke Himmel glemmer den syge sine Smerter, den sørgende sin Sorg, og over alle trætte, gamle og tungsindige Menneskers Ansigt gaar et lille Smil.

Var den lille Piges korte Liv ikke saadan et Stykke Himmel, en saadan Solstraale?«

Saadan spørger Forfatteren, da han har fortalt Barnets korte Saga, og han slutter den lille Gravskrift saaledes:

»Hun levede kort, men hun levede ikke forgæves.

Lykkens Dybde maales ikke med Aarenes Alen.

Syv gode, glade Aar er det nok værd at takke Gud for.

Om den lille Pige var bleven de syv Gange ti til — det havde maaske ikke vejet de syv op.«

Johannes Vedel.

De norske Kvinder ved Valgurnen.

»Saa har jeg da været med at stemme for første Gang«, skriver Gina Krog i et privat Brev, »det var festligt!«

Ja, festligt maa det føles. Det var alt andet end festligt saa mangen Gang at sidde hjemme, naar Mændene gik til Valg, der hvor Landets Velfærd dog for en stor Del afgøres, hvor Nutidens Historie i væsentlig Grad skrives. I den lægger dog ogsaa vi Kvinder hvad vi ejer af Evner, Varme, Liv! Det er ikke virkelig festligt at lukkes ude fra de alvorlige Raadslagninger og saa bagefter komme med, naar der festes, ligesom Børnene kommer med til Desserten! Endnu mindre er det udviklende. Og som Landets Kvinde, saa Fremtidens Slægt. Det er paa Tide, at Kvinden bliver fuldmyndig Frue ogsaa i Danmarks Rige.

Men nu har altsaa de norske Kvinder stemt og er bleven valgt, nogle af dem ogsaa. En mandlig Indsender til »Nylænde« fortæller om Stemmegivningen i Bodø: »Adstadige gamle højremænd kom trippende op med sine fruer. Med lyse, smilende åsyn skred de op over salen, og med smil fjernede de sig fra valgurnen. Smaaflokke af unge damer kom uden herrefølge, smilende over sin egen ubevandrethed i valgmysterierne, men gjørende sin pligt«.

Her som de fleste Steder var omtrent en Tredjedel af de afgivne Stemmer Kvinders. Og da kun en Tredjedel af de i Mandtallet indførte stemmeberettigede er Kvinder, har altsaa Deltagelsen været lige stor fra begge Køn. Ogsaa i det forberedende Arbejde har Kvinderne været ivrige. Kvindeforeningerne, som i Norge er endnu talrigere end hos os, har henvendt sig til saagodtsom alle Partiorganisationer og faaet dem til at optage Kvinder i Valgkomitéerne, disse har da som oftest sat i det mindste enkelte Kvinder paa deres Valglister. Flinkest har Socialisterne været i det mindste ved Stemmegivningen. De har i Kristiania af 14 Repræsentanter to kvindelige, Højre har af 48 to, Venstre af 16 — ikke en eneste Kvinde!

Dette overraskende Resultat forklares af Gina Krog som følger: »Kvindehadet er ikke fra idag eller igaar. Inden Kristiania venstre har i længere tid grupper af kvindehadere været i travl virksomhed, som undergraver dets sundhed og truer det med total opløsning. I den tid, som kommer, vil det stadig fordummes og afmattes og sættes agter ud, hvis det ikke befrier sig fra eller faar uskadeliggjort disse giftige Organisationer«. Samtidig siger det, at Kristiania Kvinder har været ivrigere ved Valgene end andre Bygers.

Nogen selvstændig Liste har saavidt vides kun Kvindestemmerets-foreningen i Kristiania og Bergen opstillet. I Spidsen for denne upolitiske Bevægelse gik nogle af de blandt os bedst kendte Kvinder, og vi maa derfor ofre den nogen Opmærksomhed.

Man synes deroppe at være bleven træt af »det endeløse Slagsmaal om Maden og Magten«. Foreningens Formand, den dygtige *Anna Holsen* begrunder det Standpunkt, man efter megen Forhandling og Overvejelse er kommet til i det eneste Blad, som har sluttet sig til Bevægelsen, nemlig Verdens Gang (15. Novbr.). Efter Hendes Mening er Partidannelsens Tid egentlig forbi. Partierne bestaar kun af Førere og første Masser. Et Vælgerfolk af Personligheder maa hos en Repræsentant kun spørge om Personlighed og saa overlade vedkommende i det givne Øjeblik at tage Stilling til Sagerne. I det historiske Øjeblik, da Kvinderne træder ind i Vælgernes Flok, sømmer det sig for dem at gaa deres egen Vej i Stedet for at træde i Partipolitikernes udtraadte Sko Man vil spørge, om det da ikke netop er Meningen, at Mand og Kvinde skal arbejde sammen. Jo vel skal de det; den Liste, Foreningen har opstillet, bestod af 42 »Personligheder«, hvoraf kun 12 kvindelige. At de 42 blev Anna Holsen og Ragna Nielsen valgte ind i Kommunalforsamlingen, mens Anna Rogstad blev Suppleant.

Standpunktet synes os angribeligt; det er ikke blot en »upolitisk« Liste, man har opstillet, men — hvad der udtrykkelig betones — et programløst Program. Ønsker man en saglig Forhandlig, hvilket lader sig høre i en kommunal Forsamling, maa man dog vel spørge ikke blot om Personlighed i al Almindelighed, men om en Sagkundskab, der saa nogenlunde forud anviser Standpunktet.

Man kunde derfor bedre forstaa, om alle Kvindeforeninger, uanset deres politiske Sympatier, havde forenet sig om en Liste, bestaaende af saadanne Mænd og Kvinder, som de vidste med Kraft vilde fremme de Sager, der synes dem vanskøttede under det udelukkende mandlige Regimente, saasom Omsorgen for forsømte Børn, Renlighed, Ædruelighed, Skolereformer o. a. lgn. Vi skal ikke her forfølge Spørgsmaalet videre, men kunde ønske at se det taget op til Forhandling ogsaa hos os.

Resultatet af de norske Valg kan sammenfattes saaledes, at Kvinderne har vist en høj Grad af Iver og Interesse, som Stemmegivere, men ikke i noget stort Antal er bleven valgt ind i Kommunalforsamlingen Som Grunde hertil anføres f. Eks. fra Drammen: Mændenes Uvilje mod Kvinder i det offentlige Liv og Kvindernes Splittelse i Partier. Selv Højrekvinderne beklager der, at man har ladet en af Venstres kvindelige Repræsentanter, Fru Betty Kjeldsberg falde. Det kan derfor vel hænde, at man næste Gang vil vælge en noget anden Taktik. Men glædeligt har det været at følge de norske Kvinder under deres ærlige og intelligente Arbejde; vi maa yde dem vor varmeste Tak derfor og sende de valgte vore bedste Ønsker for det Hverv, de nu har taget op.

Ugifte Mødre.

Hr. Uffe Birkedal har i »Politiken« for den 21. Decbr. rejst et Spørgsmaal, som samtidig er begyndt at komme frem i flere andre evropæiske Lande. Det er de »uægte« Børns og deres Mødres fortvivlede Stilling i vore Samfund. Han spørger, om Moralen virkelig fordrer, at der hvert Aar skal forekomme saa og saa mange Barnemord. Thi hvad man end vil mene om det gængse Sædelighedsbegreb, saa vil der som forhen vedblive at finde et betydeligt Antal Barnemord Sted hvert Aar, nærmest som Følge af den Behandling, de ugifte Mødre udsættes for af deres Omgivelser. Men disse forfærdelige Ting kan forhindres ved, at Samfundet tager sig af Mødrene i Stedet for at sparke til dem. Der maa drages Omsorg for, at ugifte Mødre har et Tilflugtssted, hvor de og Børnene har den fornødne Hjælp og Pleje baade før og efter Fødslen. De, der i Moralens Navn vil gøre Indvendinger, maa først besvare det Spørgsmaal, om det er nødvendigt at opretholde Moralen ved Hjælp af Barnemord, thi udenom det slipper man ikke under vore nuværende Samfundsforhold

Noget ganske lignende arbejdes der for i Frankrig. Det har før været fremme her i Bladet, hvorledes man i forskellige Retninger søger Midler til Bekæmpelse af Folkemængdens Aftagen Blandt disse mener man, det virksomste vil være at værne om de Smaabørn, der plejer at gaa en altfor tidlig Død i Møde. Enhver Kvinde, der bringer en Medborger til Verden, skal Staten belønne ved at værne om hende og Barnet, saa længe det behøves. Ikke skal der spørges om Trang og Værdighed. Enhver Moder, som melder sig, skal optages i de dertil indrettede Asyler. Man kender de uhyggelige Forhold, hvorunder Plejebørn er bleven anbragte, om ikke fra andet saa fra Zolas Bog: »Frugtbarhed«, hvori beskrives en hel Landsby, der lever af at modtage Plejebørn og skaffe dem af Vejen paa bekvem Maade. Man foreslaar nu, at enhver, der har et Plejebarn i Huset, skal staa under Statens Kontrol og være undergivet tvungent Lægetilsyn. Adskillige Deputerede har Lovforslag inde, som vil blive drøftede i Løbet af Vinteren.

Endog fra Rusland forlyder det, at Lovgiverne sysler med Reformer til Fordel for »uægte« Børn. Man vil der give dem Ret til at bære deres Faders Navn og lade dem faa lovlig Del i den Arv, der tilfalder deres »ægtefødte« Søskende.

Ogsaa i Schweitz er Sagen fremme. De ugifte Mødres Krav paa at kaldes Frue i Stedet for Frøken har før været omtalt her i Bladet.

Spørgsmaalet ulmer rundt om i alle Landene; snart vil det blusse

Kvindetyper i Middelalderens religiøse Skuespil, særlig de engelske.

Af Cathrine Carstensen.

(Nr. 50 af »Studier fra Sprog- og Oldtidsforskning«, udgivne af det philologisk-historiske Samfund).

En ualmindelig indholdsrig lille Bog, som vidner om dybtgaaende Kundskaber og levende Interesse for Emnet. Forfatterindeu fremhæver i Indledningen, at de Personer, som optræder i de middelalderlige »Mysterier eller Mirakelstykker« trods de fra Bibelen hentede Navne og Begivenheder dog i hele deres Færd er Børn af deres egen Tid, det vil sige af det 14de eller 15de Aarhundrede. Forfatterne har selvfølgelig kendt deres egen Tidsalder og dens Mennesker bedst og derfor ladet de Personer, som de fremstiller, tænke, tale og handle som Folk paa den Tid plejede at gøre. Derved er disse gamle Skuespil blevne en værdifuld Kilde til Oplysninger om det daglige Liv, ikke, som f. Eks. vore Folkeviser, om det Liv, der førtes i Riddersal og Fruerstue, men om de jævne Folks Liv, fra den velhavende Haandværkers og Landmands til den usselige Faaretyvs. Man faar Lejlighed til at se ind i Stuen, hvor Kvinden sidder og spinder paa sin Haandten, til at høre hende tage imod sin Mand, naar han kommer fra Arbejde, eller spøge med sit Barn, medens hun klæder det af. Man ser, hvorledes Ægtemand, Hustru og Barn levede sammen i de Tider, og særlig, hvilken Rolle Kvinden spillede i det daglige Liv.

Den Kvindetype, der først fremdrages, er *den trættekære Hustru*, som underkuer og prygler sin stakkels Mand. Aabenbart har man fundet dette Forhold overmaade komisk og tyet dertil, naar man rigtig vilde sætte Tilskuernes Lattermuskler i Bevægelse. Medens Noah fremstilles som en sindig, fredsommelig Mand, er hans Kone i flere af Skuespillene en ren Xantippe, der skælder ham Huden fuld og gør ham Livet surt ved sin Opsætsighed og sit onde Lune. Men, underligt nok, bliver hun temmelig brat helt skikkelig, lydig og ydmyg. Forfatterinden udfinder ved Sammenligninger mellem de forskellige Skildringer af Noahs Hustru, at hun først har været en stilfærdig, dydsiret Kvinde, men at Skænde- og Pryglescenerne bagefter er indlagte til Publikums Morskab.

Kvindelist er ogsaa et yndet Emne. Medens Hustruen i de franske Skuespil kun sjælden sætter sig aabenlyst op imod sin Mand, faar hun her ofte ved Underfundighed sin Villie ført igennem. Dog staar de franske Kvinder i List tilbage for Faaretyvens Hustru i et engelsk Hyrdespil. Faaret, som hendes Mand har stjaalet, svøber hun og lægger det i Vuggen for at skjule det, og selv spiller hun den lidende Barselkvindes Rolle særdeles naturlig.

Et helt Afsnit af Bogen handler om *Adam og Eva*. Hvor kom den Tanke fra at indlemme Kvinden, særlig Hustruen, i Rækken af de onde og komiske Figurer, der efterhaanden blev mere og mere nødvendige for at holde Publikum i Aande, spørger Forfatterinden, og hun giver det Svar, at Skylden for en stor Del falder paa Eva. Havde hun ikke indladt sig i Snak med Djævelen, havde hun ikke været saa let at lokke, saa var Adam aldrig kommen i den Fortræd. Hun maa i Mysterieskuespillene høre ilde for sin Svaghed overfor Fristeren: Hun er forfængelig og kan ikke modstaa al den Smiger, han overvælder hende med, hun er lækkersulten, hvad der gør Æblet endnu mere tillokkende for hende, hun er nysgerrig, og fornemmelig er hun altfor snaksom. Men senere hen, da Ulykken er kommen over dem, skildres Eva ofte som den mest tiltalende af de to, ydmyg og angergiven, anklagende sig selv for al den Fortræd, hun har forvoldt, og kærlig bekymret for Efterkommerne. Der er i et af de franske Stykker en egen, kraftig Realisme i Skildringen af de to efter Syndefaldet, da han maa grave, og hun maa spinde, kort sagt, de maa arbejde i deres Ansigts Sved. Det er, tydelig nok, skrev